

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра судочинства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Міжнародне та європейське право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Цивільне процесуальне право
Викладач (-і)	Петечел Надія Михайлівна, к.ю.н., доцент кафедри судочинства
Контактний телефон викладача	Петечел Надія Михайлівна (0342) 596178
Е-mail викладача	Петечел Надія Михайлівна nadiia.petechel@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/hrafik-samostijnoi-roboty-zi-student/ . Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є система правових норм, що регулюють діяльність та пов'язані з нею процесуальні правовідносини суду та учасників судового процесу, що виникають при здійсненні правосуддя в цивільних справах.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення цивільного судочинства. 2. Проведення в суді першої інстанції. 3. Перегляд судових рішень. 4. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах. <p>Виконання в Україні судових доручень іноземних судів.</p> <p>Навчальна дисципліна «Цивільне процесуальне право» вивчається разом із іншими процесуальними галузями права. Вона є теоретичною основою для забезпечення набуття здобувачами освіти інтегрованих, поглиблених та системно упорядкованих знань щодо особливостей здійснення цивільного судочинства як гарантії судового захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб у сфері приватних відносин.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі права виступають Цивільний процесуальний кодекс України, Закон України «Про судоустрій і статус суддів», Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Закон України «Про прокуратуру», Закон України «Про судовий збір», Закон України «Про безоплатну правову допомогу», Закон України «Про виконавче провадження», Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», Закон України «Про міжнародне приватне право» та ряд інших законів і підзаконних актів.</p> <p>Цивільне процесуальне право – це галузь права, яка включає в себе сукупність розташованих у визначеній системі процесуальних норм, що регулюють суспільні відносини в сфері здійснення правосуддя в цивільних справах судами загальної юрисдикції. Для кожного з учасників процесу в цивільній справі нормами цивільного процесуального права встановлені процесуальні права та обов'язки. Норми цивільного процесуального права визначають хід судового процесу, встановлюють для кожного суб'єкта цивільних процесуальних відносин міру їх належної і можливої поведінки.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни сприяє розумінню місця судового захисту прав суб'єктів громадянського суспільства у розбудові правової, демократичної держави. Окреслене коло питань є важливим для засвоєння та набуття практичних навичок студентами, що навчаються за спеціальністю «Право».</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> навчальної дисципліни «Цивільне процесуальне право» є формування у студентів	

системи знань про основні теоретичні положення науки цивільного процесуального права; про механізми судового захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави; про структуру та систему цивільного процесуального законодавства та судової практики його застосування.

Основними цілями вивчення дисципліни «Цивільне процесуальне право» є формування у студентів правового світогляду та мислення, оволодіння студентами сучасними знаннями з метою формування і розвитку їх професійної компетенції у сфері цивільного судочинства, отримання необхідного обсягу теоретичних правових знань, набуття практичних навиків правозастосування, складення процесуальних документів, ознайомлення студентів з теоретичними положеннями та практикою застосування судами загальної юрисдикції законодавства та інших джерел цивільного процесуального права України, оволодіння достатнім рівнем правової культури і правосвідомості для забезпечення прав, свобод та інтересів суб'єктів правовідносин у сфері цивільного судочинства.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу джерел права та результатів наукових досліджень цивільно-процесуальних відносин.

Здатність застосовувати знання цивільно-процесуальних норм у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної сфери цивільно-процесуального права та розуміння професійної діяльності.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (Автоматизована система виконавчого провадження <https://asvpweb.minjust.gov.ua/#/search-debtors>; Єдиний державний реєстр судових рішень <https://reyestr.court.gov.ua/>; Офіційний вебпортал парламенту України «Законодавство України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws>; Єдиний реєстр адвокатів <https://erau.unba.org.ua/>).

Здатність працювати в команді.

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетентності:

Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції в сфері цивільно-процесуальних відносин.

Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до

отриманих рекомендацій.

Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку, зробленого у різних правових ситуаціях.

Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	44
семінарські заняття / практичні / лабораторні	64
самостійна робота	72

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5, 6	081 Право	3	нормативний

Тематика курсу

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Модуль I. Загальні положення цивільного судочинства

Тема №1. Загальні положення цивільного процесуального права	2	2	4
Тема №2. Засади (принципи) цивільного судочинства	–	2	6
Тема №3. Цивільні процесуальні правовідносини: поняття та елементи	2	2	2
Тема №4. Цивільна юрисдикція	2	2	2
Тема №5. Учасники судового процесу	4	6	4
Тема №6. Умови процесуальної діяльності	2	4	2
Тема №7. Докази та доказування в цивільному судочинстві	2	4	6

Модуль II. Провадження в суді першої інстанції

Тема №8. Позов у цивільному процесі	2	4	2
Тема №9. Подання позову до суду. Відкриття провадження у цивільній справі	2	2	4
Тема №10. Провадження у справі до судового розгляду	2	2	4
Тема №11. Судовий розгляд цивільних справ у суді першої інстанції	4	4	4
Тема №12. Рішення суду першої інстанції	2	2	2
Тема №13. Умови та порядок проведення заочного розгляду цивільної справи	–	2	2
Тема №14. Розгляд цивільної справи в порядку спрощеного позовного провадження	2	2	2
Тема №15. Наказне провадження	2	2	2
Тема №16. Окреме провадження	2	6	2

Модуль III. Перегляд судових рішень

Тема №17. Апеляційне провадження	2	4	2
Тема №18. Провадження в касаційній інстанції	2	2	4
Тема №19. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами	2	2	2
Модуль IV. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів			
Тема №20. Звернення судових рішень до виконання	–	2	4
Тема №21. Загальні положення міжнародного цивільного процесу	2	2	4
Тема №22. Визнання та виконання рішень іноземних судів, міжнародних комерційних арбітражів в Україні	–	2	4
Тема №23. Відновлення втраченого судового провадження	–	–	4
Тема №24. Альтернативні форми розгляду цивільних справ	–	–	4
ЗАГ.:	40	64	76
6. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається Положенням про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/orhanizatsiia-navchalnoho-protsesu/.</i>		
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма студентами двох письмових модульних контрольних робіт. Перша модульна контрольна робота виконується на 15 семінарському занятті п'ятого семестру та охоплює теми №№ 1-10. Максимальний бал за контрольну роботу становить 50. Друга модульна контрольна робота виконується на 17 семінарському занятті шостого семестру та охоплює теми №№ 11-24. Максимальний бал за контрольну роботу становить 20. <i>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види та критерії оцінювання індивідуальних завдань містяться у <i>Методичних вказівках та завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять, які знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/denna-forma-navchannia-4/.</i></i>		
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена р. 4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.		
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю: 5-й семестр – залік, 6-й семестр – екзамен. У 5-му семестрі студенти здають залік у письмовій формі. Для студентів, які не мають заборгованостей, залік виставляється на останньому семінарському (практичному) занятті, відповідно до п.п. 4.6.1. Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Для студентів, у яких на момент виставлення заліку були заборгованості, залік проводиться письмово, після усіх відпрацювань студентом. Структура білета складається із двох теоретичних питань – по 20 балів кожне, задачі – 20 балів та 20-ти тестових завдань, кожне з яких оцінюється по 2 бали. В сукупності – 100 балів. Залік може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/ . У такому разі залік проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної		

	<p>складності, кожне з яких оцінюється у 2 бали.</p> <p>У 6-му семестрі студенти здають екзамен у письмовій формі. Структура білета складається із 20-ти тестових завдань, кожне з яких оцінюється по 1 балу, 2 теоретичні питання – по 10 балів кожне та задачі – 10 балів. Екзамен може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/. У такому разі екзамен проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється в 1 бал. Екзаменаційний бал додається до отриманих здобувачем балів за семестровий (поточний) контроль та заноситься у відомість успішності.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u></p> <p>Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках та завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, курсових робіт (за вибором студента) – <i>Методичні вказівки та завдання розміщені на сайті кафедри</i> https://ksud.pnu.edu.ua/denna-forma-navchannia-4/.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u></p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/.</p> <p><u>Відвідування занять</u></p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.</p> <p>Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2. Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://law.pnu.edu.ua/orhanizatsiia-navchalnoho-protseu/).</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-практичний коментар. Цивільний процесуальний кодекс України. [Н. Ю. Голубева та ін.]; за заг. ред. Н. Ю. Голубевої; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Київ: Юрінком Інтер, 2021. 838 с. 2. Немеш П. Ф. Курс цивільного процесу : загальна частина : підручник / П. Ф. Немеш, В. П. Феннич. Ужгород: РІК-У, 2020. 807 с. 3. Цивільне процесуальне право України : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. В. О. Кучера, А. О. Дутко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 728 с. 4. Цивільне процесуальне право України: підручник. Вид. 2-ге, переробл. та допов. : у 2 т. / за загальною ред. д.ю.н., професора, академіка М. М. Ясинка. Київ: Алерта, 2021. 572 с. 5. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина): підруч. / О. В. Гетманцев, Л. А. Кондрат'єва, Л. А. Остафійчук, А. Л. Паскар, І. Ю. Татулич; за ред. О. В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 412 с. 6. Цивільне процесуальне право України (Особлива частина): підруч. / О. В. Гетманцев, Л. А. Кондрат'єва, Л. А. Остафійчук, А. Л. Паскар, І. Ю. Татулич; за ред. О. В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 240 с. 7. Цивільний процес: навч. посіб. для підготовки студентів 3-го та 4-го курсів бакалаврату. [уклад. К. В. Гусаров, М. В. Жушман, С. О. Кравцов та ін.]; за заг. ред. проф. К. В. Гусарова. Харків: ТОВ «Оберіг», 2020. 229 с. 8. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар/за загальною редакцією Василюк Н. В., Гулька Б. І., Кота О. О. Київ: ВД «Дакор», 2021. 1028 с. <p>Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Петечел Н. М. Цивільне процесуальне право: методичні вказівки та завдання для підготовки до 	

семінарських занять здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього рівня денної форми навчання освітньо-професійної програми «Міжнародне та європейське право», спеціальності 081 «Право». Івано-Франківськ, 2024.

2. Петечел Н. М. Цивільне процесуальне право: методичні вказівки та завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього рівня денної форми навчання освітньо-професійної програми «Міжнародне та європейське право», спеціальності 081 «Право». Івано-Франківськ, 2024.

<https://ksud.pnu.edu.ua/denna-forma-navchannia-4/>

Викладач:

**кандидат юридичних наук,
доцент кафедри судочинства**

Надія ПЕТЕЧЕЛ